

Formy ochrony przyrody w powiecie kwidzyńskim

W powiecie kwidzyńskim obszary objęte ochroną ze względu na walory przyrodnicze wynoszą 17 827 ha, co stanowi 21,3 % terenu powiatu.

W naszym powiecie występują następujące formy ochrony przyrody :

- I. rezerваты przyrody
- II. obszary chronionego krajobrazu
- III. pomniki przyrody
- IV. użytki ekologiczne

- I. **Rezerваты przyrody ? to obszary obejmujące zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym ekosystemy, gatunki roślin i zwierząt, elementy przyrody nieożywionej , które mają istotną wartość naukową, przyrodniczą, kulturową i krajobrazową. O uznaniu za danego terenu za rezerwat przyrody decyduje zarządzenie Ministra Środowiska.**

Na terenie powiatu kwidzyńskiego znajdują się dwa rezerваты:

1. ?Kwidzyńskie ostnice?

rezerwat florystyczny o powierzchni 2,56 ha ustanowiony w 1966 r. dla ochrony najbardziej na północ wysuniętego stanowiska ostnicy Jana oraz rzadkich gatunków roślin, zwierząt, zbiorowisk murawowych.

2. ?Jezioro Liwieniec?

rezerwat o powierzchni 82,80 ha utworzony w 1967 r. dla ochrony ostoi ptaków wodno-błotnych i miejsc gniazdowania łabędzia niemego oraz kolonii lęgowych mewy śmieszki.

Jezioro Liwieniec - rezerwat przyrody (zdjęcie: Ewa Romanow)

- II.   **Obszary chronionego krajobrazu są terenami chronionymi ze względu na wyróżniające się krajobrazowo tereny o zróżnicowanych ekosystemach oraz ze względu na istniejące lub odtwarzane korytarze ekologiczne. Zagospodarowanie tych obszarów powinno zapewnić stan względnej równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych.**

Na terenie powiatu kwidzyńskiego znajduje się siedem obszarów chronionego krajobrazu:

1. Obszar chronionego Krajobrazu Doliny Kwidzyńskiej

Pow. 1597 ha. Jest to część tzw. Żuław Kwidzyńskich w dolinie dolnej Wisły. Dolina Wisły ma rozbudowaną sieć hydrologiczną. Cechą charakterystyczną jest silnie zróżnicowana roślinność terenów podmokłych.

2. Ryjewski Obszar Chronionego Krajobrazu

Pow. 3065 ha (pow. kwidzyński 3025 ha, pow. malborski 40 ha). Zajmuje zbocza doliny Wisły i jej strefę krawędziową ze zbiorowiskami grądów subkontynentalnych i borów mieszanych.

3. Sadliński Obszar Chronionego Krajobrazu

Pow. 6879 ha. Obejmuje grądy subkontynentalne na zboczach doliny Wisły

oraz fragmenty doliny Liwy.

4. Morawski Obszar Chronionego Krajobrazu

Pow. 10700ha. Fragmenty Pojezierza Iławskiego o łagodnych wzgórzach morenowych, wokół zespołu tzw. jezior morawskich: Morawy, Klasztorne, Klecewskie, Kucki, Różany i Rybie. Są to tereny o dużych wartościach turystyczno-rekreacyjnych.

Morawski Obszar Chronionego Krajobrazu (zdjęcie: Ewa Romanow)

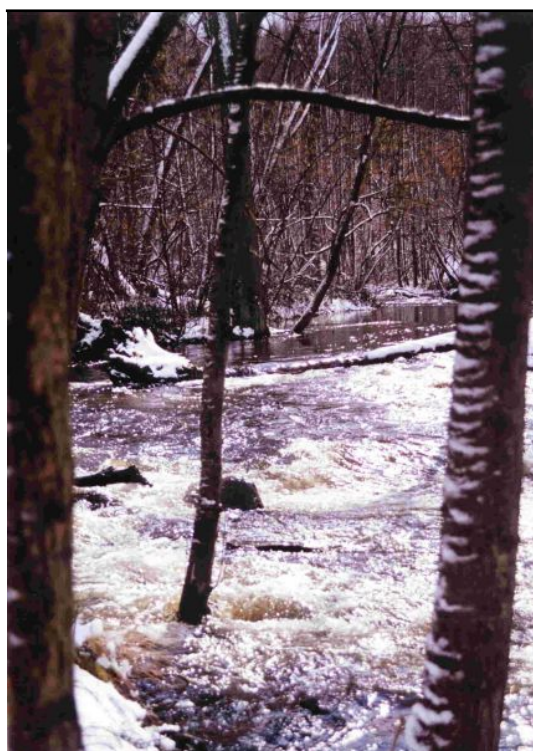
5. Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Dzierzgoń

Pow. 5630 ha (pow. kwidzyński 1603 ha, pow. malborski 4027 ha). Elementami krajobrazotwórczymi tego obszaru są niecki jezior rynnowych Dzierzgoń i Balewskie wraz z terenami przyjeziornymi oraz dwa kompleksy leśne: las mieszany świeży, miejscami las wilgotny i ols

6. Obszar Chronionego Krajobrazu rzeki Liwy

Pow. 5397 ha (pow. kwidzyński 1372ha, pozostała część poza woj. pomorskim).

Fragment Pojezierza Iławskiego obejmujący dolinę Liwy ze znacznym kompleksem subkontynentalnych grądów.

Obszar Chronionego Krajobrazu rzeki Liwy (zdjęcie: Ewa Romanow)

7. Obszar Chronionego Krajobrazu Białej Góry

Pow. 3971 ha (pow. kwidzyński 518 ha, pow. malborski 3453ha).
Obejmuje tereny międzyrzecza Wisły-Leniwki i Nogatu oraz tereny położone między Nogatem, a ścianą lasu rosnącego na zboczu doliny Wisły. Brzegi rzek porastają oczerety i szuwały stwarzając dogodne warunki do bytowania i lęgu ptactwa wodnego i błotnego.

III. Pomniki przyrody to pojedyncze twory przyrody żywej inieożywionej lub ich skupienie o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiątkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, w szczególności sędziwe i okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywietrzyska, skałki, jary, głązy narzutowe, jaskinie.

Łącznie na terenie powiatu ustanowiono 125 pomników przyrody. Są to głównie drzewa. Trzy pomniki to głązy narzutowe.

Miasto Kwidzyn	44
?	
Gmina Kwidzyn	7
?	
Gmina Gardeja	23
?	
Miasto i gmina Prabuty -	26
Gmina Ryjewo	9
?	
Gmina Sadlinki	13
-	

IV. Użytki ekologiczne ? są najnowszą formą ochrony przyrody wprowadzoną ustawą o ochronie przyrody w 1991 r. Są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nie użytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce itp.

Na terenie powiatu kwidzyńskiego znajdują się trzy użytki ekologiczne:
- w gminie Gardeja o powierzchni 36,7 ha (tereny bagienne i łąka śródleśna),

- w gminie Sadlinki o powierzchni 4,18 ha (lasy łąkowe).

- w gminie Ryjewo "Strzeblowe Oczka" o powierzchni 3,64 ha (zachowanie strzebli błotnej i biocenoz torfowych)